STEFANUS' TALE:

Offentlig refs av Israel

Av Jan Lilleby

Hva gjelder selve emnet – som i denne artikkelen er om Israels fornektelse og forkastelse av Guds Messias, Jesus – så kan man lett finne samklang i Mat. 23, Apg. 7 (Stefanus) og Apg. 13, 15-37 (Paulus).
I Apg. 7 er vi i år 36-37 e. Kr. – mens i Apg. 13, med Paulus ute på sin første tur i Romerriket, Antiokia i Pisidia, med kongerikets evangelium til jøder og proselytter, er i år 44-45…noen mener litt senere cirka år 46-47.
Jeg vil ta en konsentrert gjennomgang av Apg. 7 og Stefanus sin sterke refs og irettesettelse av det vantro offentlige Israel med deres fariseere og saddukeere i spissen.

Stefanus satte her livet til, og ble da den første martyr etter Jesu himmelfart.
Som bakteppe må vi forstå at *hele Apostelgjerningenes tretti år med historikk* er en tid der apostlene bare tilbød Israel Guds Kongerike (tusenårsriket, ref. Dan. 2, 44) ved at de skulle omvende seg til Jesus Kristus og ta vanndåpen. Det var altså ikke blitt menighetens tidshusholdning ennå, med den frie nådefrelsen. Bare Israel som nasjon var de som Gud talte til ved sine utsendte apostler. Proselyttene inkludert.
Å lese Stefanus' tale er som å høre en dødsdom opplest…og arrestanten er her det vantro Israel. Lukas framstiller talen som en *forsvarstale*, mer enn en anklage…og allikevel blir resultatet en kraftig dom over Israel, et varsel om svær ulykke og undergang som truer i horisonten!
Men før vi går inn i teksten i kap. 7, må vi først til kap. 6 – og jeg tar fram utvalgte vers. Disse viser at IKKE ALLE av Israels presteskap/fariseere var vantro. Tvert imot sier Apg. 6, 7 følgende:
«Og Guds ord hadde framgang. Tallet på disipler i Jerusalem økte sterkt, og en STOR FLOKK av prestene ble lydige mot troen.»
Faktisk ser det ut som om nettopp dette, at svært så *mange av fariseer-partiet* tok til troen på Kristus, hisset opp den harde kjernen hos disse som var motstandere av Jesus og apostlene. De ville rykke ut og prøve å stoppe

den store framgangen hos de messianske troende den gangen. Det er dette som var selve sakens kjerne, noe vi tydelig ser når vi kommer til Apg. 9 og forfølgelsene mot de troende eskalerer i en fengslings-kampanje ledet av den nidkjære unge Paulus!
Apg. 6, 11 og 13-14 viser oss at det ble dannet en konspirasjon mot Stefanus, basert på løgn og falske vitner – akkurat slik det også var tilfelle vedrørende Jesu korsfestelse:
«De avtalte da I HEMMELIGHET med noen menn at de skulle si: Vi har hørt ham (Stefanus) tale spottende ord mot Moses og mot Gud….Der stilte de fram FALSKE VITNER som sa: Denne mannen holder ikke opp med å tale spottende ord mot dette hellige sted (tempelet) og mot loven….Vi har hørt ham si at denne Jesus fra Nasaret skal bryte ned dette sted og forandre de skikker som Moses gav oss.»
Jamfør dette med Mat.26, 4 og 59-61:
«De rådslo om å gripe Jesus MED LIST».
«Men yppersteprestene og hele rådet (Sanhedrin) søkte FALSKT VITNESBYRD mot Jesus, slik at de kunne få dømt ham til døden. Men de fant ikke noe, enda MANGE FALSKE VITNER kom fram. Men til sist kom to fram og sa: Denne mann har sagt: Jeg kan bryte ned Guds tempel og bygge det opp igjen på tre dager!»
Da det Høye Råd ved yppersteprestene hørte denne falske anklagen, stilte de den arresterte Stefanus det soleklare spørsmålet, *er dette sant?*
Her er vi da over i det 7. kapittel, og legg merke til at Stefanus ikke gir et direkte ja-nei-svar til Rådet!
Han var i denne situasjonen en Jesu disippel og etterfølger, utvalgt av et apostolisk lederskap til å bistå de underpriviligerte troende i Jerusalem-forsamlingen. Han ble regnet opp sammen med blant andre Filip, evangelisten. Og om Stefanus' karakter og trosliv gis det ham en meget høy attest:
Apg. 6, 5: *«…en mann FULL AV TRO OG DEN HELLIGE ÅND…»*
Apg. 6, 8: *«…FULL AV NÅDE OG KRAFT, og han gjorde UNDER OG STORE TEGN blant folket.»*
Vers 8 og *ordlyden der* gjør at jeg personlig leser inn i teksten, for egen regning, at det var snakk om store *helbredelses-mirakler* og oppsiktsvekkende ting som utdrivelse av demoner og antakelig også oppvekkelse av døde. Han gjorde STORE tegn. Dette vil jeg påstå bare kan sies om slike ting som oppvekkelse av døde og befrielse fra demon besettelser. Folket der var nok rystet i sitt innerste – og det var helt sikkert nyhetene som var på alles lepper den gang.
Apg. 6, 10 forteller oss om en uimotståelig visdom hos disippelen:
«Men de (motstanderne) kunne ikke stå seg mot den VISDOM OG ÅND som han talte med.»
Derfor var det jo nettopp at Stefanus – i denne Hellige Ånds visdom og kraft – *ikke* gav Rådet et kort 'nei-svar'

men i stedet begynte han å legge ut om Israels historikk fra og med Abrahams utvelgelse!
For å si det på en annen måte: Dette hadde Rådet aldri i livet ventet seg. Å bli opp lekset av én av 'lavklassens folk' en nykomling og attpåtil en menighetstjener i den Jesus-troende messianske forsamlingen. De var lamslått av den Ånd og kraft som Stefanus der var drevet av…og de stirret på ham, og så at hans ansikt var forklaret (les: skinnende, lysende) som en engels ansikt! (Apg. 6, 15).
Tenk bare på hva som egentlig skjedde her: Hvem i gammel tid hos Israels stammer var det som dette sistnevnte under skjedde med? Jo, med Moses – han som jødene nå påstod ble spottet og ringeaktet av Stefanus. Så Gud Herren selv, ved Den Hellige Ånd, virket like opp i deres nærvær det SAMME MIRAKEL SOM HAN UTFØRTE HOS MOSES.
Men de så ikke dette, de var totalt *forblindet åndelig* talt. Vi leser jo i Bibelen, at Moses skinte så kraftig i ansiktet at han la et dekke over seg, så ikke folket skulle se at denne kraftvirkningen avtok. Hvilket vitnesbyrd og 'Backup' Stefanus fikk av Gud, like opp i det vantro presteskapets åsyn. For en skam for Israels lederskap, de som hevdet at de var voktere av loven og visste det meste hva gjaldt Moses og loven. (2. Mos. 34, 29-35). Paulus omtalte også denne spesielle hendelse i 2. Kor. 3.
Israels lederskap på Jesus' og apostlenes tid var helt igjennom korrupte og ondsinnede. Tiltross for at mange av dem virkelig omvendte seg til tro på Jesus. Bibelens tale er helt klar på dette! En nasjon ledet av løgnere og drapsmenn, og som dekket seg bak sitt blanke ytre, som om de skulle være Guds tjenere. De var kalkede graver, fulle av dødningeben og urenhet sa Jesus.
Hele forhøret av Stefanus skulle vært stoppet, da Rådet så at hans ansikt skinte i likhet som med Moses i gammel tid. Lukas bruker uttrykket *«…de så at hans ansikt var som en engels ansikt».* En av de typiske ting ved englene var at det lyste/skinte av dem når de åpenbarte seg for mennesker.
Hele hendelsen med Stefanus' tale og påfølgende død ved steining, var en prinsipielt sett fullstendig likhet med, og *påminnelse* om, jødenes drap på deres egen Messias, Jesus. Gud brukte Stefanus til å påminne Israel om deres grove synd da de drepte Jesus og brukte falske vitner og løgn for å få det til å se ut som han hadde gjort en dødssynd.
Mat. 23 kommer oss sterkt i minne, og Jesus traff spikeren på hodet:
«Derfor, se, jeg sender til dere profeter og vismenn og skriftlærde. Noen av dem skal dere drepe og korsfeste, andre skal dere hudstryke i synagogene deres og forfølge fra by til by.» Vers 34.
*«Jerusalem, Jerusalem, du som slår i hjel profetene **og steiner dem som er sendt til deg**! Hvor ofte jeg ville samle dine barn, som en høne samler kyllingene under vingene. Men dere ville ikke.» Vers 37.*

Stefanus' tale oppsummért og kommentert

Fra versene 2-5: Guds utvelgelse og kall til Abraham
Fra versene 6-7: Gud lar Abrahams ætlinger holdes som slaver i utlandet i 400 år. Men de skal bli befridd og reise vekk fra slaveriet, til å bo i landet Gud lovte.
Fra versene 8-19: Omskjærelsen innføres, Isak fikk sønner og stammene etter Jakobs sønner – de tolv patriarkene. Tilfellet med salget av Josef, yngstemann og dette at *Gud ved ham* siden reddet hebreerne fra sultedøden, og endelig dette at Egypts nye konge (farao Ramses) satte i gang straffetiltak for å begrense framveksten av hebreerne i Egypt – deres nyfødte ble tvunget til å settes ut slik at de ikke skulle overleve..
Fra versene 20-29: Hele Moses' historie, i konsentrert kort bakgrunns-form, fra fødselen av, elvefarten i en kurv, han var utvalgt av Gud (var fager sies det), faraos' datter oppdro ham, Moses vokser opp og blir en offentlig sentral person i Egypts lederskap. Moses dreper en egypter som slår en hebreer, men det blir oppdaget og Moses flykter ut i Midians land hvor han siden fikk to sønner.
Fra versene 30-35: Herren åpenbarer seg i tornebusken og utvelger ham til å lede de hebraiske slavene ut av Egypt, ved hjelp av tegn og under – og i vers 36 får vi en *profeti om Jesus* nevnt (en profet likesom Moses).
Fra versene 36-39: Moses' person og lederskap som en Guds profet fremhevet av Stefanus. Moses delte Det røde Hav etter først å ha tvunget Egypt i kne ved tegns og underes kraft. Moses var den som sa til folket at de skulle tro på en profet lik ham selv (Kristus), når han en dag i framtiden stod fram. Moses var hele tiden ledet av Guds engel under tiden i ørkenen i førti år, og som gav Moses levende ord. Men folket stod Moses imot og ville ikke være lydige, og de vendte sine hjerter til Egypt – de ville tilbake til livet der…tydeligvis.
Fra versene 40-42: Folket fikk Aaron til å lage dem en gullkalv som de kunne tilbe, siden Moses var borte fra dem en tid. Gud vendte seg bort fra folket på grunn av dette, han overgav dem til å «..dyrke himmelens hær».
Fra versene 43-44: De refses videre av Stefanus ved at han påminner Rådet at deres fedre i ørkenen og i opprør mot Moses, hadde tatt til med avgudsdyrkelse, ved navns nevnelse: De bar med seg Moloks telt og guden Remfans stjerne…bilder de hadde laget for å tilbe dem. Han påminner Rådet også dette at de av den grunn hadde blitt deportert til Babylon (Jeremias' profeti).
Kort bemerkning: Her ser vi at Stefanus hele tiden skrur opp 'temperaturen' – ved å systematisk framheve fedrenes notoriske synder mot Gud Herren. Og han har nå altså påpekt at deres motstand mot Moses i gammel tid har blitt gjentatt ved at de også nå, i inneværende tid, gjør motstand og fornekter Jesus Kristus! Men temperaturen vil i de

påfølgene versene bli skrudd ytterlige opp…og tilslutt eksploderer det hele i blindt satanisk raseri.

Fra versene 45-47: Tabernakelet i ørkenen nevnes, og at dette fulgte med dem også etter at de var kommet inn i Kanaans land under Josva. Helt opp til Davids dager hadde de tabernakelet som Gudshus, kalt ofte for sammenkomstens telt i GT. Salomo var den som omsider bygde et tempel for Gud.

Kort kommentar: Nå begynner Stefanus å nærme seg stridens kjerne. De hadde jo anklaget ham for å tale imot tempelet, og han legger nøye ut for dem videre…

Fra versene 48-50: Med full dekning i Det gamle Testamentet hva gjelder Guds tanker om at mennesker bygger et tempel for ham, sier Stefanus rett fram ved sitat fra Jes. 66 og 1 Kongebok 8, at Gud ikke bor i hus bygget av mennesker. Han har derimot himmelen som sin trone, og jorden som en fotskammel for sine føtter. Gud er den som har skapt alt dette.

Fra versene 51-53: Stefanus stempler Rådet og presteskapet i tempelet med et utsagn som vi vel må si også har full relevans den dag i dag angående jødenes svære og formørkede fornektelse av Jesus som Messias:

«*Dere stivnakker og uomskårne på hjerter og ører! Dere står alltid Den Hellige Ånd imot – som deres fedre* ***så også dere!***»

Og han peker derfra direkte på Jesus og hans død, og pekte også på at de hadde drept alle profetene som Gud hadde sendt i tidligere tider. Meget sterk kost! De ikke bare hadde drept Jesus, men også forrådt ham. Judas bar altså ikke forræderiet alene – nei, hele folket med deres rådsherrer i spissen holdes ansvarlig. Og slikt ondt gjorde de, enda de hadde mottatt loven ved engler og allikevel ikke holdt den.

Kort kommentar: Husk nå kjære leser, at mens alt dette pågikk da Jesu tjener, Stefanus, forklarte seg og samtidig refset det offisielle religiøse Israel i apostletiden, - så måtte de nødtvunget sitte og se på at arrestantens ansikt lyste og skinte imot dem. Slik det også var tilfelle med Moses! Hvilket skue, og hvilket scenario!

Fra versene 54-60; Rådet beskrives av Lukas her – at disse refsende ord *stakk dem i hjertet* og det førte til at de skar tenner imot ham. I Apg. 2, 37 ser vi at jødene etter å ha hørt Peters pinsetale, også opplevde at talen *skar dem i hjertet*, men de reagerte mønstergyldig. De spurte da Peter angerfullt om hva de nå skulle gjøre. De ville ikke gå imot Peter, nei de omvendte seg og det gjorde hele tre tusen jøder den dagen.

Stefanus var nå blitt grepet av et sterkt syn, han så Jesus (Menneskesønnen) stå ved Guds høyre hånd i himmelen. Men da skrek Rådet imot ham og holdt for sine ører i raseri. Det bare eksploderte fullstendig. (Var det Satan som fór inn i dem?) Ja, en kan bare undre seg.

De grep de ham og tok ham utenfor byen for å steine ham til

døde.
«De drev ham ut av byen og steinet ham. Vitnene la klærne av seg ved føttene til en ung mann som hette Saulus. Og de steinet Stefanus, mens han bad og sa: Herre Jesus, ta imot min ånd! Så falt han på kne og ropte med høy røst: Herre, tilregn dem ikke denne synd! Og da han hadde sagt dette, sovnet han inn.»
Jeg nevnte ovenfor blant annet at Stefanus sin tjeneste, forsvarstale og død var en påminnelse om nettopp de samme ting som tidligere hadde skjedd med Jesus.
Stefanus' bønn mens han er i ferd med å dø under steinkastingen, var samme form for bønn som Jesus Kristus selv hadde bedt da han døde på korset: Tilregn dem ikke denne synd!.
Jeg nevnte også Paulus sin tale til synagogen i Antiokia i Pisidia i Apg. 13.
Paulus møtte på den ene siden, mange jøder og proselytter som tok til troen på Jesus, og på den andre siden – de vantro av tilhørerne stod imot, og de begynte å hisse opp en mobb for å 'ta' Paulus. Apg. 13,50-52 – som er cirka omkring år 44-45:
*«Men jødene fikk hisset opp de fornemme kvinner som holdt seg til jødenes tro, og de **fremste menn i byen** (lederskapet kan vi godt si), og de fikk i stand en forfølgelse mot Paulus og Barnabas, og drev dem bort fra sine områder. – De ristet da støvet av sine føtter mot dem og dro til Ikonium. – Men disiplene ble fylt av glede og Den Hellige Ånd.»*
Med disse ord vil jeg avslutte artikkelen.
Vi har nå lært hvordan jødedommen på en notorisk måte har stått Jesus Kristus imot i alle år. Likesom de ALLTID har stått Gud og Den Hellige Ånd imot.

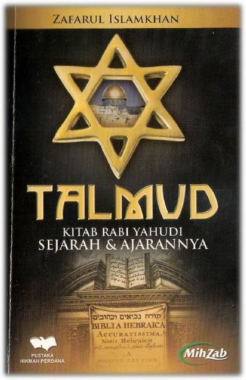

Helt siden år 500 e. Kr. – da den Babylonske Talmud ble gitt ut i skriftlig form, kan man lese seg til hva fariseerklassen og de skriftlærde falskelig lærte. Man kan lese seg til hvordan de lærer at Jesus var barn av Maria (Miriam) som hun fikk etter samkvem med en romersk centurion! Jesus omtales som en som brenner i kokende ekskrementer i et evig helvete.
Dette er sant, så utrolig det enn høres ut. Selv om du ikke får høre dette sagt fra en talerstol i noen jødisk synagoge i vår tid. Bok omslaget: Her ser du «Remfans Stjerne» - heksagrammet som nå er en del av Israels flagg.
Så, Jesus-fornektelsen er vedvarende…mens Paulus sine ord i Apg. 28, 28 er ennå i ferd med å oppfylles:
*«Så skal dere (dere jøder) vite at denne Guds frelse er blitt sendt til hedningene, **og de skal høre.**»*